

РЕШЕНИЕ

№ 21856

гр. София, 01.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав, в
публично заседание на 12.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **3606** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 10а, ал. 1 от ЗЧРБ във вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба от У. Б. Я., гражданин на Република Т., [дата на раждане] чрез адвокат Н. Р. срещу отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване – вид „Д“ от 27.02.2026г., издаден от Н. Х. Б. – завеждащ консулска служба при посолството на Република България в [населено място], Т.. Отказът е издаден на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 и т.23 от ЗЧРБ, като е прието, че целта и условията на заявеното пребиваване не са доказани и са декларирани неверни данни. В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на постановения отказ, поради нарушение на материалноправните разпоредби и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят оспорва посочените основания за отказ по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ като са немотивирани и в противоречие с принципа на пропорционалността съгласно ЕСПЧ, както и чл. 11 от Директива 2011/98/ЕС. Твърди, че отказът е незаконосъобразен, тъй като е издадено „Единно разрешение за пребиваване и работа“ и са изпълнени всички условия на чл. 24 от ЗЧРБ. Сочи и нарушение на разпоредбата на чл. 24и от ЗЧРБ, според която всеки има право да работи и да упражнява свободно професията си, а за граждани на трети страни, които имат разрешение да работят на територията на държавите – членки имат право на условия на труд, еднакви на тези, на които имат право гражданите на Съюза. Счита, че е нарушен принципа на правна сигурност, както и превишаване на правомощия, отиващо в посока дискриминация на база националност, етнически произход и религия. Иска отмяна на отказа и изпращане на преписката на компетентния орган с указания за издаване на поисканата виза. Претендират се разности.

В открито съдебно заседание жалбоподателят У. Б. Я., редовно призован, не се явява и не се

представлява, не изразява становище по жалбата.

Ответникът - завеждащ консулска служба при посолството на Република България в [населено място], Т., редовно призван, не се представлява, не изразява становище по жалбата.

Софийска градска прокуратура, редовно призвана, не изпраща представител и не дава заключение.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по заявление № А. от 21.01.2026г. от У. Б. Я., гражданин на Република Т., [дата на раждане] за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „Д“. Към заявлението са представени следните документи: национален паспорт, издаден от компетентните власти на Република Т.; писмо с рег. № 536400-362 от 05.01.2026г. на Дирекция „Миграция“ с което е уведомен работодателя „Арйа Транспорт“ ЕООД, че за лицето има представен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ за срок от 3 години; трудов договор сключен с „Арйа Транспорт“ ЕООД; декларация за предоставяне на адрес на пребиваване; свидетелство за съдимост.

След разглеждане на заявлението, компетентният административен орган е приел, че са налице основанията на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ. Като фактически мотиви е посочено: „Целта и условията па заявеното пребиваване не са доказани и са деклариращи неверни данни. При проверка е установено, че договорът за наем е подписан формално, с цел изпълнение на изискванията на НУРИВОВР и ЗЧРБ за получаване на виза и пребиваване в РБ, респективно в страни от ЕС“.

Като доказателства по делото са приети Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г., с която Министърът на външните работи, на основание чл. 34 от Наредбата за условията за издаване на визи и определяне на визовия режим, наричана за краткост по-надолу, само Наредбата, е определил длъжностните лица, които вземат решения за отказ за издаване на виза на основание чл. 10 от Закона за чужденците и Заповед № 17 от 28.07.2025г. на Посланика на Република България в [населено място], Република Т. с която Н. Б., като КДЛ, втори секретар, при посолството на Република България в [населено място], Т., е определен да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формуляри за отказ за издаване на виза.

Съгласно прието по делото писмено становище от Дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи в производствата по издаване на визи за дългосрочно пребиваване Дирекция „Миграция“ не изразява становище, тъй като не е участник в съгласувателната процедура по издаване на виза тип „Д“ по заявлението № А. от 21.01.2026г. на У. Б. Я..

В хода на съдебното производство по делото на основание чл. 186 от ГПК, във вр. чл. 144 от АПК съдът е задължил Държавна агенция „Национална сигурност“, да представи по делото писменото становище за съгласуване на заявлението на У. Б. Я., гражданин на Т.. Изисканото от съда писмено становище, което съдържа класифицирана информация е представено от ДАНС и е приложено по делото в класифициран том.

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу индивидуален административен акт, който пряко засяга права и законни интереси на жалбоподателя, поради което жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1

от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011г., в сила от 4.08.2011г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице. В настоящия случай административният акт е подписан от Н. Б., като КДЛ, втори секретар, при посолството на Република България в [населено място], Т., който е оправомощен да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формулярите по образец съгласно приложение № 7 и № 8 към чл. 34, ал. 2 от НУРИВОВР със Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г. на министъра на външните работи.

Условията и редът, при които чужденците могат да влизат, да пребивават и да напускат Република България са регламентирани в Закона за чужденците в Република България. Едно от изискванията за легално влизане в страната на чужденец, който не е гражданин на ЕС, е да притежава виза и това изискване е валидно по отношение на жалбоподателя. Видовете визи, посочени в чл. 9а от ЗЧРБ, се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България - чл. 9г от ЗЧРБ и чл. 10, ал. 1 от НУРИВОВР. Съгласно чл. 34, ал. 1 от НУРИВОВР не се издава виза на чужденец, когато е налице едно от основанията, посочени в чл. 10 от ЗЧРБ. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра съгласно образец (приложение № 7), който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство, като в него се вписва законовото основание за отказ, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване/изпращане на заинтересуваното лице.

В конкретния случай правните основания на отказа са чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ. Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит. Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 23 от ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни.

Това са различни хипотези: т. 17 е свързана с доказателствената обезпеченост и достоверността на заявената цел/условия, а т. 23 изисква установяване на конкретна неистинност на документ/данни (невярно съдържание или неверни декларации). Именно поради различния им фактически състав органът е длъжен да посочи ясно кои факти попадат под едната или другата хипотеза. Отказът не изпълнява това изискване. Посочено е че договорът за наем е подписан формално, с цел изпълнение на изискванията на НУРИВОВР и ЗЧРБ за получаване на виза и пребиваване в РБ, респективно в страни от ЕС, но не е посочено какъв вид проверка е извършена и какъв е резултатът, нито са изложени конкретни факти, от които да се направи проверим извод за „невярно съдържание“ или „неверни данни“ по т. 23.

Подзаконовата уредба допуска съображения, свързани с националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя задължението за фактическа основа, която да позволи да се провери дали е направена индивидуална преценка и дали е приложена правилната правна норма. Практиката на административните съдилища приема, че дори при наличието на класифицирани материали, органът следва да мотивира отказа в допустим обем, а съдът проверява дали наличните данни действително обосновават правните основания, без да възпроизвежда класифицираното съдържание.

Наред с порока във формата, съдът намира, че са налице и съществени нарушения на административнопроизводствените правила, изразяващи се в неизясняване на релевантните факти и необсъждане на наличните доказателства в тяхната съвкупност, в противоречие с чл. 35

АПК.

По делото безспорно е установено, че паралелно с визовото производство е развита процедура по режима за заетост и пребиваване с цел работа – чл. 24и от ЗЧРБ, по която е налично положително становище от Агенцията по заетостта и е изпратено уведомление до работодателя във връзка с предприемане на действия за визата. Тези обстоятелства са релевантни за преценката по т. 17, тъй като представляват институционална проверка на реалността на заявената цел, на работодателя и на условията за достъп до пазара на труда. Когато държавата вече е извършила част от контрола през компетентни органи в рамките на нормативно уредена процедура, визовият орган дължи особено прецизно и индивидуализирано обяснение защо въпреки това приема, че целта и условията не са „достоверно доказани“ или че са налице „неверни данни“. Оспореният отказ не съдържа обсъждане на тези доказателства и не показва да е извършена съпоставка между заявената цел и наличния административен контекст, което представлява нарушение на служебното начало.

Противно на това, издаването на виза е отказано, въпреки наличието на „Единно разрешение за пребиваване и работа“. Изразеното отрицателно становище от ДАНС действително би обвързало административния орган, отговорен за издаването на виза тип „Д“, но само когато становището касае националната сигурност. Тоест лицето следва да бъде определено като заплаха за националната сигурност съгласно чл. 4, ал. 1, т. 14 и чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС. В случая не са доказани подобни съображения, което означава че органът дължи преценка дали са налице останалите условия за издаване на виза и ако отсъства едно от тях, отказва издаването на виза, в който случай сочи не само правното основание, но и мотивите на решението си /чл. 10а, ал. 2 от ЗЧРБ/.

В заключение, трябва да се посочи и следното: в оспорвания отказ за издаване на виза, не става ясно защо органът приема, че целта и условията на заявеното пребиваване не са достоверно доказани, след като са изпълнени изискванията на закона и са представени необходимите документи по смисъла на чл. 24и, ал. 5 от ЗЧРБ. Липсата на конкретни и логични мотиви, свързани с отказа за издаване на виза вид „Д“ е абсолютна предпоставка за отмяна на оспорения акт и е в унисон с константната практика на Върховния административен съд (Решение № 15639 от 16.12.2020г. на ВАС по адм. д. № 6889/2020г., Решение № 14956 от 3.12.2020г. на ВАС по адм. д. № 6311/2020г., Решение № 15518 от 15.12.2020г. на ВАС по адм. д. № 7720/2020 г. на Четвърто отделение и др.).

Изложеното, освен нарушение на формата по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, навежда и съществено процесуално нарушение съгласно чл. 146, т. 3 от АПК, доколкото пречатства правото на защита на засегнатото лице да разбере мотивите на засягащия го негативен за него акт, респ. да организира защитата си срещу него, както обосновано е посочено в жалбата.

С оглед изложеното се прави извода, че отказът е немотивиран, като позоваващ се единствено на правната норма. Когато се постановява отказ за лицето трябва да е ясна причина за това, конкретната такава, съотносима към неговата хипотеза. Не може мотивите да се дописват в хода на производството по оспорване на отказа. Същите е желателно да са изложени в самия акт, но могат да се намират и в отделно становище към преписката, което в конкретния случай не е така. Следователно отказът е незаконосъобразен, поради което трябва да се отмени и преписката да се върне на ответника за ново разглеждане на заявлението с обсъждане на събраните доказателства. При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК на жалбоподателя следва да се присъдят поисканите в жалбата разноски, състоящи се от 5.11 евро за държавна такса. В приложеното по делото адвокатско пълномощно в полза на адв. Н. Р. не се съдържат данни за заплатено адвокатско възнаграждение, поради което такава не се присъжда.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1, пр. 1, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен Съд С. – град, III отделение, 55-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване – вид „Д“ от 27.02.2026г., издаден от Н. Х. Б. – завеждащ консулска служба при посолството на Република България в [населено място], Т..

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по заявлението на У. Б. Я., гражданин на Република Т., [дата на раждане] , при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, изложени в мотивите на съдебното решение.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на У. Б. Я., гражданин на Република Т., [дата на раждане] , на основание чл.143, ал.1 от АПК сторените в производството разноси в размер на 5.11 /пет евро и 11 евроцента/ евро за държавна такса.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: